Spletna stran, na kateri se nahajate, je del sp

prevoze in storitve v pomorskem prometu d.o.o

ponedeljek, 23. januar 2012
Spremenjeno: 23. 1. 2012, 11:27

petek, 20. januar 2012

Škoromati že potresajo z zvonci

Prave zime letos še niti ni bilo, hrušiški škoromati pa so že pripravili maske, s katerimi jo bodo začeli odganjati. Preden bodo v drugi polovici februarja zatresli zvonce v domačih krajih, se bodo ta konec tedna predstavili na festivalu mask v nemškem Herbolzheimu.

Hrušiški škoromati so se pred tremi leti v Nemčiji predstavili na festivalu v Stuttgartu, letos pa potujejo v Herbolzheim
Foto: HELENA RACE

HRUŠICA Škoromati iz Hrušice so že uredili barvite papirnate rože in trakove na svojih visokih kapah, pogladili kožuhe in jih skupaj z lesenimi maskami in zvonci naložili na tovornjak. Dodali so še glasbene insturmente, leseno hišico na kolesih, voziček za vprego, oprave, sešite iz bršljana in smreke, lesene klešče in velik krznen klobuk za črnega škopita ...

Etnolog **Janez Bogataj** navaja, da škoromatija sega vsaj 700 let v preteklosti. V čedadskih in videmskih arhivih v Italiji najdemo zapise iz 14. in 15. stoletja o našemljencih, ki jih imenujejo "scaramatte" in "sgaravatte".

Že drugič v Nemčijo

Nocoj bo 40 škoromatov odpotovalo v Herbolzheim v Nemčijo, kjer se bodo med 120 skupinami s 7000 maskami predstavili na karnevalu, ki ga v mestu nedaleč od francoske meje organizirajo že 75 let.

"Za škoromate je to velika čast. Kot kaže, so nas v Nemčiji, kjer smo bili pred tremi leti na festivalu v Stuttgartu, pozitivno sprejeli. Že pred letom dni so nas povabili še v Herbolzheim in vabilo smo sprejeli," je ponosen predsednik hrušiškega pustnega odbora **Danilo Fabjančič.** V Herbolzheimu bodo edina skupina iz Slovenije, škoromate pa že čaka vabilo iz Italije, kamor naj bi odpotovali prihodnje leto, ko bodo praznovali 20-letnico.

Besedi pomenita četnega stražarja, ki se je obdržal kot osrednji lik škoromatov, strašljivi škopiti v črnem plašču s črnim obrazom. S temi zapisi pa so škoromati najstarejša maska na Slovenskem, ki je omenjena v pisnih virih.

Škoromatijo so v Hrušici obudili leta 1993, v teh dveh desetletjih pa ni bila le poskakovanje z zvonci, grožnja škopita z orjaškimi lesenimi kleščami in mazanje deklet po obrazih z ogljem, pač pa tudi raziskovanje preteklosti in navad, povezanih z maskami. Vse to je pripeljalo do prijave v register nesnovne kulturne dediščine. Predlog vpisa je trenutno na ministrstvu za kulturo. V Slovenskem etnografskem muzeju, kjer vodijo register, pa vpis pričakujejo v kratkem, mogoče že pred februarskim pustom. *"V register bodo vpisani škoromati kot pojav oziroma pustna šega z območja Brkinov. Opisani bodo splošno, posebej pa bodo predstavljeni nosilci te pustne šege. Prijavo so oddali le hrušiški škoromati, lahko pa se jim pridružijo tudi druge skupine. Njihove prijave trikrat letno pregleda komisija in nato predlaga vpis,"* je pojasnila **Adela Pukl** iz etnografskega muzeja.

Etnografski muzej pa s hrušiškimi škoromati ni sodeloval le zaradi vpisa v register. Kot pravi Puklova, med spremljanjem pustnih skupin dokumentirajo pojave: *"Ne narekujemo, kaj je prav, da storijo v skupini, in kaj je narobe. Le spremljamo, kaj se s šego dogaja."*

D'Artagnan in Cankar

Hrušiški škoromati skušajo čim bolj slediti tradiciji, hkrati pa se trudijo, da maske niso vse enake in da vsak posameznik svojemu liku doda svoj značaj. Pri tem pomaga tudi **Dušan Štrancar**, ki škoromatom izdeluje obraze iz lipovega lesa. *"Iz likov se tudi malo pohecam. Eden je tako podoben d'Artagnanu, drugi Ivanu Cankarju ... Hočemo biti drugačni. Ker smo majhna skupina, želimo narediti vtis tudi z originalnostjo. Velike skupine, z več kot 200 maskami, naredijo vtis s številčnostjo, čeprav imajo vsi enake obraze,"* pravi Štrancar. V tednih pred gostovanjem v Nemčiji je imel polne roke dela, saj je skupina želela čim bolj izpopolniti svojo podobo, tisti liki, ki niso bili zadovoljni s svojim starim obrazom, pa so si pri mojstru naročili novega.

V Nemčijo pa bo Štrancar vzel še eno masko, ki jo bodo škoromati pustili v muzeju mask v Diedorfu (pri Augsburgu). Dva hrušiška škoromata sicer že več kot 40 let predstavljata Brkine v muzeju v Belgiji, dva sta na Hrvaškem, eden je v ljubljanskem etnografskem muzeju, za dva pa se dogovarjajo, da bi odpotovala celo v ameriški Cleveland.

HELENA RACE

Like

Komentarji

Za komentiranje se morate prijaviti.
Brez komentarja

O družbi

Vizitka
Vodstvo družbe
Organiziranost družbe
Zgodovina

Naročanje

Naročanje časopisa (fizične)
Naročanje časopisa (pravne)
Prodajna mesta
Reklamacije
Začasna sprememba naslova
Začasna prekinitev dostave
Splošni pogoji

Ostalo

Kontakt
Oglaševanje
Sprejem slik v redakcijo

Spletno uredništvo:
splet @ primorske. si